

PALMAXXI

2021

ANUARI

EDITA

Palma XXI

FOTOGRAFIA

Victòria Lledó Garcia

(foto de portada)

Aquesta i algunes de les imatges interiors
(sobre les quals figura l'autor/a) són del
banc d'imatges "Palma 365" de la Fundació
Turisme Palma)

Jaume Gual

Juanjo Suárez

Maria Reyro

ASIM

REDACCIÓ I MAQUETACIÓ

Fundació Iniciatives del
Mediterrani

IMPRESSIÓ

Esment Impremta

AGRAÏMENTS

Guillem Aloy Bibiloni

Maria Lluïsa Dubon Pretus

Jaume Garau Salas

Maria Gómez Llabrés

Jaume Gual Carbonell

Dolores Ladaria Bañares

Cristina Llorente Roca

Climent Picornell Bauzà

Pere Rabassa Sansaloni

CONTACTE

info@palmaxxi.com

www.palmaxxi.com

facebook.com/PalmaXXI

twitter.com/PalmaXXI

instagram.com/PalmaXXI

© Palma XXI, 2021

CARTA DE LA PRESIDENTA 4

PRESENTACIÓ PALMA XXI 6

SÒCIA D'HONOR 2021 8

CONTEXT 10

BLOC 1:

Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Biografia de Palma	14
Guies urbanes de Palma	16
Històries de Resistència	17
Monografies de Palma: sa Riera	18
Carta Històrica de Palma	19

BLOC 2:

Anàlisi del present de Ciutat

Turisme de Megacreuers	22
<i>Ciutat</i> , la revista de Palma	24
Observatori de la gentrificació: renous	25
Palma Íntima	26
La Ciudad Cuántica	28

BLOC 3:

Propostes de futur

Repensar Ciutat	32
El parc agrari de S'Horta de Dalt	34
Fòrum de la Societat Civil	36
Consell Municipal de Model de ciutat	38
Observatori del Paisatge	39

ALIANCES 41

COMUNICACIÓ 43

GESTIÓ INTERNA 45

EPÍLEG: Cap a on anam? 46

Per segon any consecutiu començ la presentació al nostre anuari fent referència a la pandèmia, que ho ha trasbalsat tot, però també ens ha impulsat a reinventar-mos i pensar noves formes creatives per tirar endavant amb la missió de Palma XXI. No hi ha dubte que la irrupció de la Covid-19 ha suposat un abans i un després i ens ha obligat a replantejar moltes coses: la manera de treballar, repensar a cada moment les prioritats i les possibilitats reals que teníem per poder donar resposta, des de Palma XXI, als grans desafiaments que se'ns anaven obrint.

La pandèmia ha suposat prendre consciència de la necessitat de tenir un sistema sanitari robust i de l'enorme importància de la salut pública, massa relegada a les societats més desenvolupades. Per tant s'ha fet evident la necessitat de disposar d'uns bons serveis públics i la possibilitat de disposar de la vacuna, aquest mateix any 2021, ha estat una bona demostració de la necessitat d'aquests i de les aliances necessàries amb la investigació i la innovació a tots els nivells, públics i privats.

La necessitat de disposar d'uns bons serveis socials ha esdevingut indispensable, ja que la crisi sanitària s'ha traduït en una greu crisi econòmica i social. En aquest sentit el paper que ha jugat la Unió Europea també ha estat fonamental.

D'altra banda, ja teníem consciència de les debilitats del nostre model econòmic i social, però a partir de la pandèmia s'ha fet més evident. L'economia, basada en el monocultiu turístic, ha mostrat la seva gran fragilitat i la necessitat urgent de replantejar-nos el model econòmic. Som moltes les entitats i persones que estam convençudes que de tota aquesta situació se n'ha d'aprendre. L'Administració ha de treballar en la immediatesa, però també ha de tenir molt present la necessitat de transformar tot allò que ja sabíem que no funciona i que ara s'ha constatat, la necessitat de construir entre tots i totes un nou horitzó.

Per tant, des de Palma XXI i amb les nostres limitacions, hem intentat desenvolupar diversos projectes amb aquesta nova perspectiva i així contribuir a reforçar accions encaminades a la reflexió col·lectiva, que puguin ajudar a avançar en la nova direcció. Destacarem la contribució en la posada en marxa del Fòrum de la Societat Civil, que ha fet passes importants per contribuir al canvi de model que creiem necessari i urgent. També la participació activa dins del Consell Municipal de Ciutat, tot i que aquest any s'ha reunit en poques ocasions. S'han treballat temes interessants, com el debat sobre el futur de la Plaça Major i hem pogut participaren el procés d'implantació de "Palma ciutat 30".

Volem destacar la tasca que s'ha realitzat amb el Consell de Mallorca, on Palma XXI ha jugat un paper important i on està previst que es pugui continuar treballant d'ara endavant en diversos àmbits. S'ha creat l'Observatori del Paisatge de Mallorca i Palma XXI en forma part.

També hem continuat treballant diversos projectes, com la Biografia de Palma, la Carta Històrica, Guies urbanes de Palma, Observatori de la Gentrificació, Paisatge documentat, turisme de megacreuers, Repensar Ciutat... O l'impuls donat al projecte del Parc agrari Nord, que de cada vegada va agafant més forma i del qual esperam tenir novetats importants durant els primers mesos de l'any que ve.

Ara tens a les mans la memòria del que hem fet aquests darrers nou mesos i dels projectes que ens proposam fer de forma immediata. Encetar ara, a finals d'aquest any, un estudi en profunditat sobre els renous a la nostra ciutat és un repte que afrontam amb il·lusió i que solament serà possible per la gran feina que ja existeix sobre aquesta matèria i que hem d'agrair a tots i totes les que l'han dut a terme i, d'una manera especial, a la nostra nova sòcia d'honor, na Feli Marcos.

Enguany l'anuari abasta només les activitats dutes a terme fins al moment, des de gener de 2021, per fer coincidir aquesta rendició de comptes amb l'assemblea anual, que l'any passat va tenir lloc al desembre. Tot i recollir les activitats d'un període més curt, podem dir que hem consolidat un bon grapat de projectes i n'hem engegat de nous! La crisi generada per la pandèmia no ens ho ha posat fàcil, però amb el compromís, la voluntat i l'empenta de socis i sòcies, entitats aliades i altres simpatitzants hem tirat endavant amb la missió de l'entitat.

Esperam que l'any vinent puguem anar recuperant la normalitat i que en el futur Palma XXI pugui seguir col·laborant amb diverses entitats per tal que aquesta no sigui un retorn als anys passats, sinó que puguem seguir avançant cap a una ciutat més amable i més solidària, orgullosa del seu patrimoni i que trobi la manera d'encaixar el turisme amb els altres sectors productius, sota el paraigua de la innovació, que ens permeti construir així una nova realitat, un futur més adequat als nous reptes.

Lluïsa Dubon Pretus

PRESIDENTA DE PALMA XXI

Palma, octubre de 2021

PRESENTACIÓ

PALMA XXI

És una associació ciutadana fundada l'any 2016. Amb el caràcter d'observatori sobre el passat, present i futur de Ciutat, Palma XXI és una iniciativa col·lectiva per a reflexionar i presentar propostes de futur amb perspectiva històrica i participació ciutadana. Prenent com a base la necessitat de comprendre el recorregut històric i les tendències constructives i destructives de la ciutat, les nostres accions s'enfoquen des d'una perspectiva diversa però integrada (sociològica, econòmica, cultural, política, urbanística, arquitectònica...).

Ens adreçam a la societat palmesana amb l'afany d'oferir un espai físic i virtual d'aprenentatge i debat sobre el que som, sobre el que es perd, el que es transforma i el que projectam per a la nostra ciutat.

Durant aquest any 2021 hem continuant impulsant projectes i iniciatives per a complir els nostres objectius:

Estudiar l'evolució de la ciutat de Palma al llarg de la seva història, especialment a l'època contemporània,

Organitzar i participar en debats públics a través d'internet i de manera presencial, mitjançant conferències, taules rodones, jornades, etc. sobre els temes que afecten avui a la ciutat.

Analitzar les tendències actuals i fer propostes de futur per un creixement sostenible i favorable als seus residents i als visitants.

Participar en els organismes institucionals i en les xarxes socials per donar difusió a les nostres propostes.

Junta Directiva de Palma XXI

Lluïsa Dubon

Presidenta

Jaume Garau

Secretari

Jaume Gual

Tresorer

Guillem Aloy

Vocal

Maria Gómez

Vocal

Dolores Ladaria

Vocal

Cristina Llorente

Vocal

Climent Picornell

Vocal

Pere Rabassa

Vocal

Sòcia d'honor de Palma XXI 2021

FELI MARCOS

Feli Marcos Barrado (Salamanca, 1945) va recalar a Mallorca (d'on és el seu marit) el 1984 i es va enamorar de l'illa. El destí va decidir que aterrés a un històric barri de Palma: la Llotja. El que ella no sabia, quan acabava les reformes del pis familiar a l'avinguda Antoni Maura, és què la ubicació de la seva residència marcaria la seva vida, convertint-la, sense haver-ho previst, en tota una activista pel dret a la ciutat i el descans i la salut dels residents. "Sempre he volgut estar al marge, no fer personal una lluita col·lectiva", explica, "però a l'hora aquesta lluita ha vingut a omplir un buit que tenia: tenc la convicció que estam treballant per molta gent, sobretot per aquells que tenen menys capacitat de defensar-se".

"Els anys 80, quan ens vàrem haver instal·lat al barri, ja notàrem els renous", recorda na Feli, "els establiments de restauració i oci nocturn anaven creixent sense control, milers de persones estaven pels carrers fins que es feia de dia, no s'hi podia viure". Varen començar a xerrar amb veïns i veïnes i varen decidir que s'havia de fer alguna cosa: es varen posar en contacte amb l'Associació de Veïns del Puig de Sant Pere i amb les institucions.

"Varen ser anys molt durs, treballant amb els tècnics de l'Ajuntament fent mesuraments a les cases", explica na Feli. Els resultats eren terribles. Els decibels màxims permesos en els dormitoris, de 23 h a 8 h, són 30 dB: a la Llotja s'enregistraven valors de 65 dB de mitjana. Aquesta contaminació acústica és conseqüència directa i indirecta del gran nombre d'establiments d'oci al barri. "Aquí es reproduceix un model d'oci on hi cap tot", explica na Feli, "però nosaltres deim que això no pot passar en cap cas per damunt del dret a la ciutat, a la salut, al descans".

Fotografia del Ple en el qual per primera vegada van nomenar Zona Acústicament Contaminada el barri de La Llotja.

Després de gairebé 40 anys de lluita contra els renous insuportables, l'extensió de les terrasses i la gentrificació al barri, la batalla no acaba, però han anat fent petites conquestes. L'Associació de Veïns del Puig de Sant Pere, de la qual na Feli va ser vocal de Medi Ambient, va col·laborar amb l'Ajuntament per fer l'Ordenança contra els renous, s'ha declarat la Llotja tres vegades Zona Acústicament Contaminada i Zona d'Especial Protecció. També varen ser socis fundadors de la Plataforma Española de Asociaciones Contra el Ruido y las Actividades Molestas (PEACRAM), i na Feli va formar part de la junta directiva.

Arran dels problemes amb els renous, molta gent ha patit depressions i molta se n'ha anat del barri, malvenent les seves cases, moltes a estrangers. El barri va perdent el seu caràcter residencial. També na Feli i la seva família, que han rebut amenaces per les seves reivindicacions, varen valorar marxar: "vàrem decidir quedar al barri i lluitar i donar suport a gent amb els mateixos problemes i menys recursos, això és una injustícia i creim que no es pot privar a tants ciutadans i ciutadanes de drets fonamentals només perquè el renou mou molts diners", explica.

Recentment l'Associació de Veïns i Veïnes de la Llotja - Es Born s'ha refundat, amb el lema "Un barri per a viure i gaudir!". Na Feli continuarà activa a les lluites veïnals.

Per aquesta trajectòria de lluita pel dret a la ciutat, al descans i a la salut, enguany Palma XXI ha decidit nomenar-la Sòcia d'Honor.

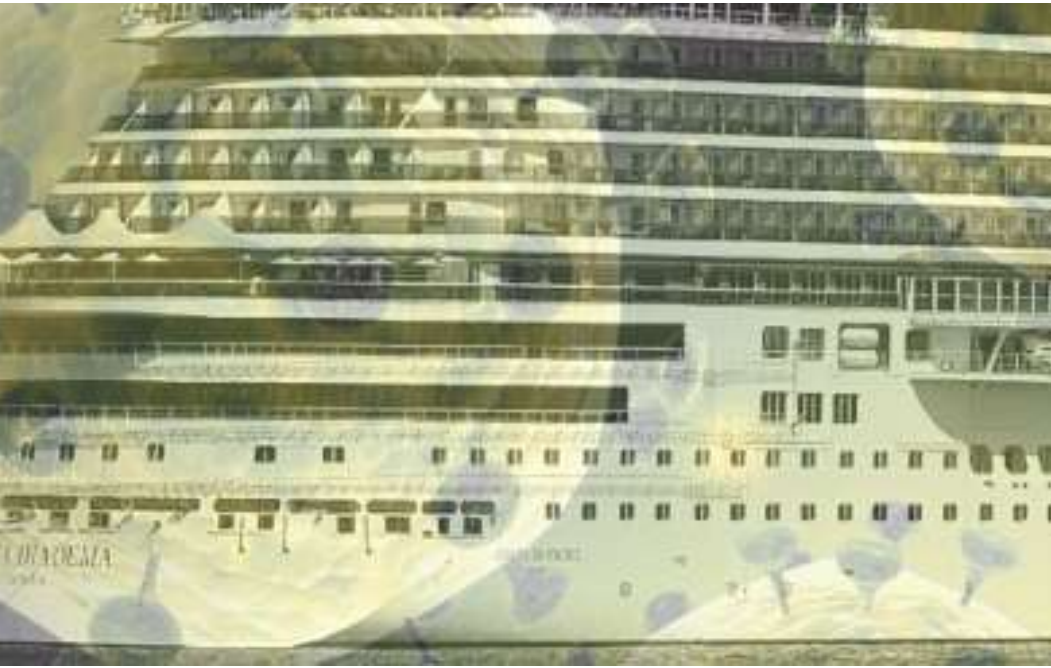

El 2021 s'està definint com un període d'incertesa en el qual la vida social i l'activitat econòmica evolucionen al ritme de la pandèmia i de les restriccions sanitàries. L'anunci i posterior suspensió d'esdeveniments ha estat la tònica habitual dels darrers mesos, així com els aïllaments per contacte estret amb positius. Les reunions per videoconferències i les ponències on-line han passat a formar part de la quotidianitat i les mesures sanitàries han anat avançant de vegades a un ritme que ens feia dubtar de si podíem ser 4, 6 o 8 a taula.

En els darrers mesos hi ha hagut dos temes principals que han centralitzat el debat: la vacunació i els fons europeus. És a dir, la salut i l'economia. L'ecologia i el clima? Pràcticament han quedat reduïdes a l'anècdota dels rècords de pluges de fang i les 100 nits tropicals consecutives entre els mesos de juny i setembre. Tot i la publicació el passat mes d'agost del darrer informe de l'IPCC, que alerta de l'any 2030 com un punt d'inflexió, l'emergència climàtica encara espera a ser tractada com cal, és a dir, com una emergència.

Pel que fa a la vacunació, ja se supera el 75% de vacunats amb pauta completa i la pressió hospitalària va en descens. Raons per estar orgullosos i no abaixar la guàrdia a parts iguals (el confinament va ser un precipici que encara ens fa sentir vertigen). És intrigant pensar com seríem avui si la Covid no hagués existit i haguéssim seguit amb una vida "normal". Sabem, això sí, com som, com hem canviat i com hem no canviat. En sentir-nos vulnerables vàrem cercar la col·lectivitat, ens vàrem ajudar i donar suport. Passada la por, hi ha moltes bones intencions que també s'han oblidat. En molts àmbits ha tornat la individualitat i, amb ella, una part de la normalitat que precisament no ens agradava.

De la terrible pausa de la pandèmia haurien pogut sorgir canvis i mesures valentes. Però els creuers han tornat com si mai no haguessin partit, tornant a coincidir fins a quatre alhora per primera vegada a inicis de setembre. La via de cintura i els principals carrers de Palma continuen col·lapsats i encara ens lamentam si s'eliminen places d'aparcament o si no podem arribar a la porta del nostre destí (habitatge, oficina, escola o comerç) en cotxe. Enguany,

l'aeroport de Son Sant Joan ha arribat a ser el primer en trànsit aeri de l'Estat i el quart d'Europa, i el projecte de remodelació continua en marxa. El pla de ports contempla l'ampliació d'amarraments i marines seques amb el turisme com a objectiu principal. La nova normalitat se sembla molt a l'antiga. És també igual de renouera (sigui per terrasses, activitats turístiques o trànsit). El preu de l'habitatge ha continuat pujant el 2021, igual que en els darrers cinc anys, i ja és un 14% més car que abans de l'esclat de la bombolla immobiliària. Palma és l'única ciutat de l'Estat que ha experimentat un increment en el preu de l'habitatge respecte a 2006.

L'emergència sanitària va provocar que l'Ajuntament redefinís les seves prioritats. Just passat l'equador de la legislatura, s'ha presentat el nou Pla General, que incorpora la prohibició del lloguer turístic a pisos malgrat la recent sentència del TSJIB. El confinament i les restriccions sanitàries també han afectat greument el moviment ciutadà. Per exemple, s'ha perdut la inèrcia de 2019 i inicis de 2020 en les concentracions dels joves reclamant mesures valentes en la lluita contra el canvi climàtic.

Afortunadament, la força ciutadana es va recuperant a poc a poc, com va quedar palès a les recents manifestacions en contra del turisme de megacreuers i en contra de la remodelació de l'aeroport.

En els darrers cinquanta anys s'han donat cinc grans crisis: la del petroli, la del Golf, la de l'11-S, la crisi financera global de 2008... i l'actual. En aquesta crisi de la Covid-19 hi ha una diferència fonamental amb les anteriors: el turisme es va aturar completament. Aquests mesos s'està definint la reactivació econòmica amb l'objectiu, sembla, de tornar a la situació d'abans al més aviat millor, amb el risc d'incrementar encara més la nostra dependència del sector turístic i, en conseqüència, la nostra vulnerabilitat. En aquest sentit, el Fòrum de la Societat Civil s'està convertint en un referent com a espai de debat i de generació de propostes des del qual impulsar una sortida a la crisi diferent, que giri entorn de la preservació del medi ambient; que posi el focus en la diversificació econòmica, l'enfortiment del sector agrari, la innovació i la transició energètica; i que, en definitiva, no deixi ningú enrere i entengui la vida de les persones com a principal valor.

Foto: Antoni Costa Fiol.

1 Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Conèixer, analitzar i divulgar el passat de Palma és una de les nostres línies d'acció. Comptar amb informació rigorosa sobre com s'ha configurat la ciutat al llarg dels segles, quins han estat els seus protagonistes, quins valors han contribuït a la construcció de Palma com la coneixem ara és fonamental per entendre el present i fer propostes de futur.

Biografia de Palma

Amb la presentació el mes d'abril del llibre "La ciutat turística, de 1975 a 2020", la Biografia de Palma va arribar a la seva quarta i darrera part. Els capítols poden llegir-se a www.palmaxxi.com i també al suplement AraDiumenge de l'Ara Balears, on continuam amb la publicació d'un capítol cada setmana.

Amb la col·laboració de la Biblioteca de Cort es va elaborar la guia de lectura "Palma, la ciutat envaïda", un recull de quasi un centenar de referències bibliogràfiques de llibres sobre Ciutat.

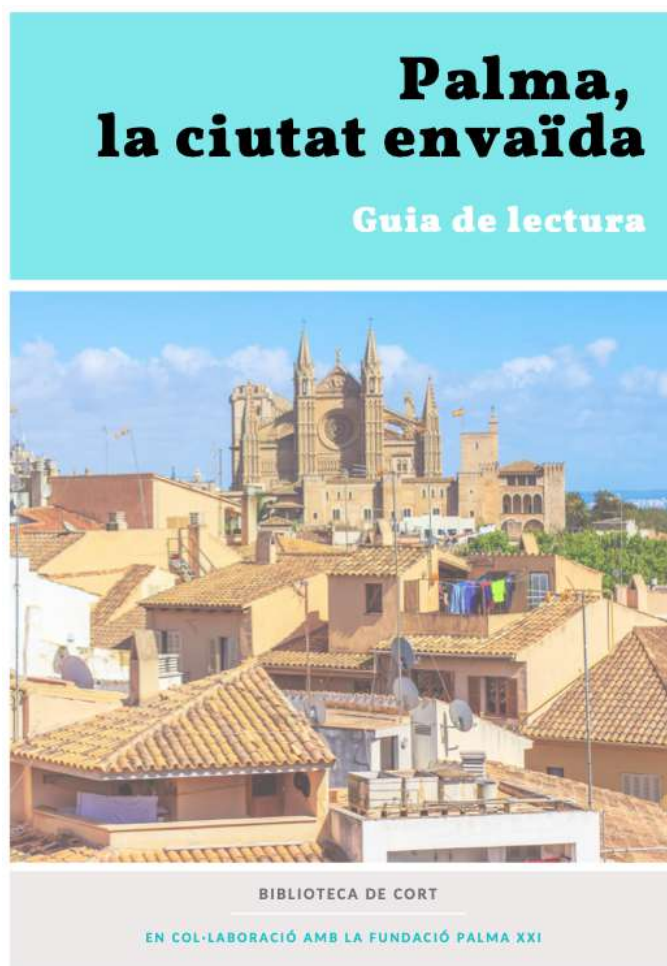
Una vegada completada la narració col·lectiva de l'evolució de Palma, la nostra Biografia té continuïtat amb l'especial anual de la Revista Ciutat. Amb el títol "La ciutat en transició", en aquest número especial que es publica el mes de gener, es fa una anàlisi de l'any anterior prenent perspectiva sobre els principals fets que han tingut lloc a Palma. En un moment de canvis i adaptacions (en termes ecològics, econòmics i socials), en aquesta publicació analitzam la vida de Palma des del prisma de la transició.

Si voleu un exemplar en paper de la 4a part de la Biografia, posau-vos en contacte a info@palmaxxi.com. Els socis de l'entitat tenen un exemplar d'obsequi!

La coordinació de la Biografia de Palma ha anat a càrrec de Jaume Garau, amb el suport a l'apartat fotogràfic de Jaume Gual i l'assessorament de Climent Picornell. La Biografia ha comptat amb la col·laboració del Consell de Mallorca, la Biblioteca de Cort i l'Ara Balears.

Presentació del tercer quart volum de la Biografia de Palma a la Biblioteca de Cort, a l'abril de 2021.

Quart volum de la Biografia de Palma i Guia de lectura "Palma, la ciutat envaïda".

Guies urbanes de Palma

Seguim amb la proposta d'itineraris sobre diferents barris de Ciutat. Amb la publicació de les noves rutes de Sa Riera, ja són 6 els itineraris de la col·lecció:

- Itinerari 1: Les Avingudes (publicada el 2018)
- Itinerari 2: De s'Escorxador al pont des tren (2019)
- Itinerari 3: Pere Garau (2019)
- Itinerari 4: Santa Catalina i es Jonquet (2019)
- Itinerari 5: El Terreno (2020)
- Itinerari 6: Sa Riera (2021)

Aquesta nova guia urbana de Sa Riera fa un recorregut per la Riera vella i la Riera nova. El desviament de sa Riera va crear tot un espai nou al centre de la ciutat antiga, alhora que va propiciar el desenvolupament urbà i social a la zona on es va traslladar. Amb aquest itinerari convidam a la passejada pels principals punts de l'eix vertebrador de Ciutat.

Les guies urbanes es poden consultar en la versió digital a la web <https://palmaxxi.com/guies-urbanes-de-palma/>. Per adquirir la versió impresa, posau-vos en contacte a info@palmaxxi.com

La nova guia urbana de Sa Riera s'ha elaborat amb la col·laboració de Colonya-Caixa Pollença, Arquitectes i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

Històries de resistència

"Què és la ciutat sinó la gent?". La història de Palma està repleta de lluites i reivindicacions ciutadanes, amb victòries i fracassos, que d'una manera o una altra han anat donant forma a la ciutat que coneixem avui. "Històries de resistència" recull els testimonis d'aquelles persones o entitats ciutadanes que han fet feina per aconseguir mantenir i millorar la nostra ciutat.

L'apartat web compta amb un nou visor interactiu i amb noves experiències. S'han afegit nous testimonis de lluites al centre històric, i s'han ampliat amb reivindicacions d'altres barris de Palma com es Jonquet, Foners, es Molinar, Pere Garau o es Rafal Vell.

Aquestes lluites, guanyades, perdudes o en marxa, s'exemplifiquen amb campanyes com "Al Molinar, port petit!", "Pins sí, pàrquing no!" o "Parc sí, pàrquing no!". A més de les lluites ubicades a un punt concret, també s'hi reflecteixen altres més àmplies, com la lluita per la regulació dels habitatges turístics. La defensa del petit comerç, de l'espai públic i de la vida de barri són els nexes d'unió d'aquestes lluites ciutadanes.

Monografies de Palma

“El torrent de sa Riera, ahir i avui”

El torrent de sa Riera, ahir i avui

Evolució del cabal històric, urbanístic i cultural de l'eix vertebrador de Ciutat

"El torrent de sa Riera, ahir i avui" és el primer volum de la col·lecció Monografies de Ciutat.

Seguint les petjades de la Biografia de Palma, les Monografies posen el focus en una zona, esdeveniment o personatge particular de Ciutat, desenvolupant el seu relat.

Les pàgines d'aquest primer volum xerren de sa Riera que coneixem, la "nova", i de la que vàrem conèixer, la "vella". Com si es tractàs del rift de Palma, sa Riera és la fissura des de la qual ha anat brollant la història de Ciutat des dels seus inicis fins a l'actualitat. El torrent, primer; el pla, després; i el passeig, en l'actualitat, han actuat com a espai de generació de

la història de Palma. Sa Riera va ser una de les raons per a la ubicació de la ciutat romana, l'espai de cohesió de la ciutat medieval, l'eix social i cultural de la ciutat moderna, i el lloc de trobada de ciutadans i turistes a la ciutat actual. Al mateix temps, el seu desviament va propiciar passat els anys el desenvolupament urbanístic i social d'una nova zona de Palma.

"El torrent de sa Riera, ahir i avui" és un llibre elaborat per Juanjo Suárez, amb fotografies de Jaume Gual i l'assessorament de Jaume Garau i Climent Picornell. Aquesta primera entrega de les Monografies de Ciutat ha comptat amb el suport del Consell de Mallorca i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

Carta Històrica de Palma

Amb motiu del seu 20è aniversari, el Servei Territorial de les Illes Balears (SITIBSA) va organitzar l'exposició "La ciència cartogràfica: d'on venim i cap a on anam". En aquest acte commemoratiu, la Carta històrica de Palma XXI va estar representada amb 9 panells, com a mostra d'una de les principals cartografies que formen part del catàleg de SITIBSA i com a exemple de l'evolució de les noves tècniques cartogràfiques.

La carta històrica de Palma, inclosos els nous mapes dels planejaments d'ordenació urbanística, es poden consultar a la web palmaxxi.com/evolucio-cartografica-palma/ i al Visualitzador IDEIB.

La Carta històrica de Palma compta amb la col·laboració de SITIBSA.

2

Anàlisi del present de Ciutat

Tenir una foto fixa, però també en moviment, de la nostra ciutat és fonamental per entendre les dinàmiques i tendències actuals del model de ciutat. Per Palma XXI és molt important, d'una banda, generar i sistematitzar dades i xifres actualitzades sobre la situació de Palma, i de l'altra, impulsar espais de reflexió al voltant de temes de la ciutat contemporània com els fenòmens de gentrificació, turistificació, pèrdua patrimonial o transformacions en els usos dels espais.

Turisme de megacreuers

Tot i que aquest any el turisme en general, sobretot durant el primer semestre, ha vist encara molt aturada la seva activitat a causa de les restriccions pandèmiques, la Plataforma contra els Megacreuers, de la qual formam part molt activament no ha cessat la seva activitat.

En un moment en el qual sembla que posar límits al turisme és un tabú i on impera el discurs de "com més i més aviat millor", ha estat molt important per la Plataforma posicionant el missatge que aquest model turístic és devastador pel medi ambient, la salut i la vida social de ciutat, sense representar, a més, grans repercussions de tipus econòmic.

Ja al mes d'abril es va aprovar per unanimitat al ple del Consell de Mallorca d'una proposta de Ciutadans per fomentar i impulsar la recuperació del turisme de creuers al Port de Palma "amb criteris de sostenibilitat i ambientals". Davant d'aquesta proposta a les portes de l'estiu, la Plataforma contra els Megacreuers es va moure. Es va enviar una carta a la presidenta del Consell, Catalina Cladera, manifestant la seva preocupació, ja que "el turisme de megacreuers ha esdevingut en aquests moments un risc important pel que fa a la seguretat sanitària". D'una altra banda, es va reiterar la necessitat d'aprovar una moratòria: "Des de la Plataforma contra els Megacreuers volem recordar l'amenaça que suposaria reiniciar aquesta activitat al port de Palma sense una garantia sanitària total, així com sense uns controls mediambientals i socials clars i efectius", s'expressava a la missiva. Per això es demanava una gestió responsable, fent-se públics els protocols sanitaris que haurien de seguir els creuers i establint una comissió tècnica interinstitucional "amb participació d'experts proposats per la Plataforma, per establir la capacitat de càrrega social i mediambiental dels megacreuers a la ciutat de Palma".

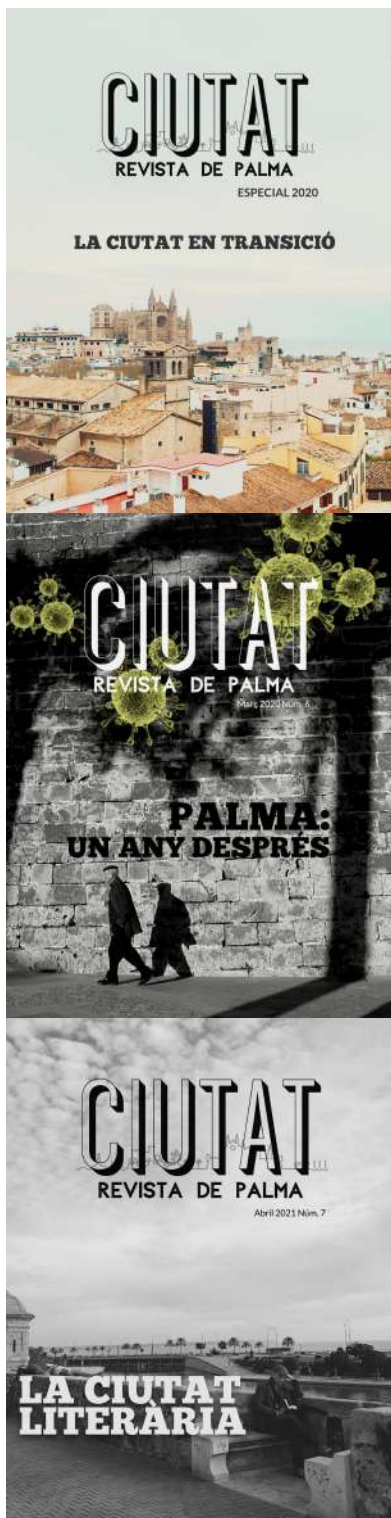
El 7 de juny s'aixecava el "veto" als creuers generat per la Covid-19. Per conèixer l'opinió de la ciutadania el Diario de Mallorca llençava una enquesta: "Estàs d'acord amb el retorn dels grans creuers internacionals a Mallorca?". Després d'uns dies d'intensa campanya, i en ple inici de la primera temporada turística en temps de covid, va guanyar el No amb un 59% dels vots.

Dies després que el conseller de Turisme i el president de l'Autoritat Portuària donessin la benvinguda al primer creuer que atracava al port de Palma d'ençà que començà la pandèmia, ens vàrem sumar a la convocatòria unitària a escala nacional contra el retorn il·limitat del turisme de megacreuers i les ampliacions dels seus ports. La concentració va tenir lloc el 19 de juny de manera simultània a Palma, Barcelona, València, A Corunya, Vigo i Tarragona. A Ciutat la cita va ser a les escales de la Seu, sota una lleugera pluja estival. Es va donar lectura del manifest, on es va reiterar la proposta de limitar l'afluència de megacreuers al port de Palma a un màxim d'un al dia i l'exigència del compliment rigorós de les mesures sanitàries en relació amb la Covid-19.

dels últims dos anys, el Mein Schiff 4, el Harmony of The Seas, el Norwegian Epic i The World, amb capacitat per gairebé 15.000 persones en total, aquests bucs contaminen més que 80.000 cotxes. Per això, la Plataforma contra els Megacreuers va emetre un comunicat lamentant que "les institucions encarregades de vetllar per la salut i benestar de la ciutadania i el medi ambient, tot i reiterar públicament que cal "canviar el model turístic", no hagin tingut voluntat d'impedir escenaris com el que vivim al port de Palma avui".

Ciutat, la revista de Palma

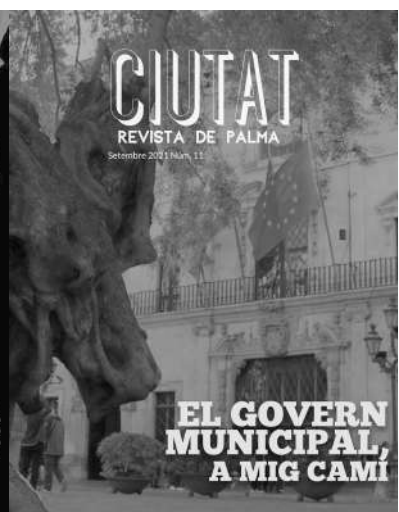
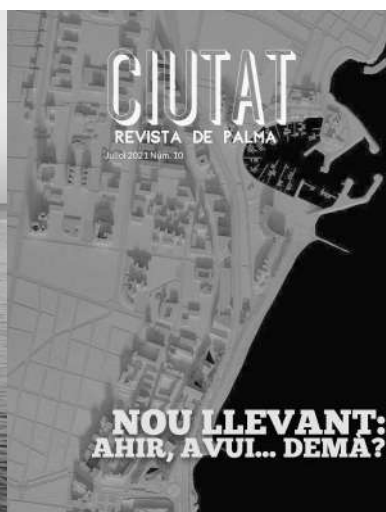
Enguany ha estat l'any de la consolidació d'un dels nostres projectes editorials i de difusió del coneixement més ambiciosos: Ciutat, la revista de Palma.

Amb una periodicitat mensual i un format digital, durant el 2021 hem publicat 7 números de la revista (des del seu naixement, l'agost del 2020 han estat 12 en total), sobre temes molt diversos: l'evolució de la ciutat després d'un any de pandèmia, la ciutat literària, les lluites i victòries veïnals i ciutadanes; les experiències, somnis i reptes dels joves a Palma; el projecte del districte d'innovació a Nou Llevant (amb les seves llums i ombres) i l'últim, una anàlisi del govern municipal a dos anys de mandat.

Una vintena d'articulistes han escrit enguany per Ciutat, aportant les seves valuoses mirades sobre Palma des de l'urbanisme, la història, la política, la cultura, la societat civil, etc. Hem entrevistat a desenes de persones (experts, portaveus del moviment social i veïnal, representants polítics, etc.) per recollir les seves veus, opinions i propostes sobre temes diversos.

El gener vàrem publicar una edició especial de la revista amb el títol "La ciutat en transició", a on es recorrien els principals esdeveniments que han marcat la vida política, social i econòmica de Palma durant el 2020, un dels anys més convulsos de la nostra història.

La feina de Ciutat continuarà gràcies a la seva gran acollida. Per 2022 ens proposam fer una edició bimensual per poder oferir continguts amb encara més qualitat i llançarem la campanya de subscripcions per rebre la revista en paper a domicili.

Observatori de la gentrificació: renous

La gentrificació és un fenomen generat per diferents causes (de tipus econòmic fonamentalment) però que sempre indueix al fet que els residents tradicionals acabin abandonant el barri. Enguany ens hem enfocat, des de l'Observatori de la Gentrificació, en l'expulsió dels veïns i veïnes dels seus barris originaris per una causa que no se sol abordar habitualment quan parlem de gentrificació: els renous generats, principalment, per l'activitat econòmica als barris tradicionalment residencials.

Després del confinament s'ha agreujat la problemàtica del renou, reactivant el conflicte amb la vida de barri i el descans dels veïnats i veïnades. El passat mes de juny, en un moment en què la situació va esdevenir especialment greu a moltes zones de Ciutat, Palma XXI va fer públic un comunicat amb el títol "La ciutadania de Palma no està obligada a suportar el nivell de renous que pateix": "Fa dècades que determinats barris de Palma pateixen un nivell de renou excessiu i incompatible amb el descans i la salut dels veïnats. La manca de planificació i la dèbil aplicació de les normatives municipals han distorsionat la vida de barri a zones com la Llotja, Santa Catalina i d'altres, fins al punt de generar un conflicte entre l'activitat comercial vinculada a l'oci i la vida de barri." Així, des de l'entitat es volia donar suport a les entitats ciutadanes i persones individuals que estan reclamant de l'Ajuntament una actuació eficaç que impedeixi que continuï la situació actual en zones de Ciutat castigades per la contaminació acústica.

Palma Íntima:

mirades subjectives sobre Ciutat

La ciutat és percebuda de manera molt diferent per uns i altres: tot depèn de l'enfocament, el context, el bagatge previ i les emocions a través de les quals es filtra sempre el contacte amb la realitat.

Des de Palma XXI hem volgut recollir en una secció web, que pren el nom d'un llibre de l'escriptor i periodista Carlos Garrido, mirades íntimes i personals sobre Palma, a través de la fotografia, la geografia o la literatura.

A Palma Íntima hem recollit tres projectes diferents, però connectats:

- **Paisatge Documentat**

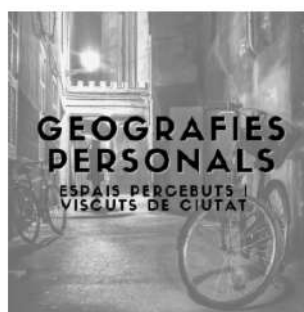
Aquesta secció que ofereix documentació gràfica del paisatge de la ciutat i de la seva evolució.

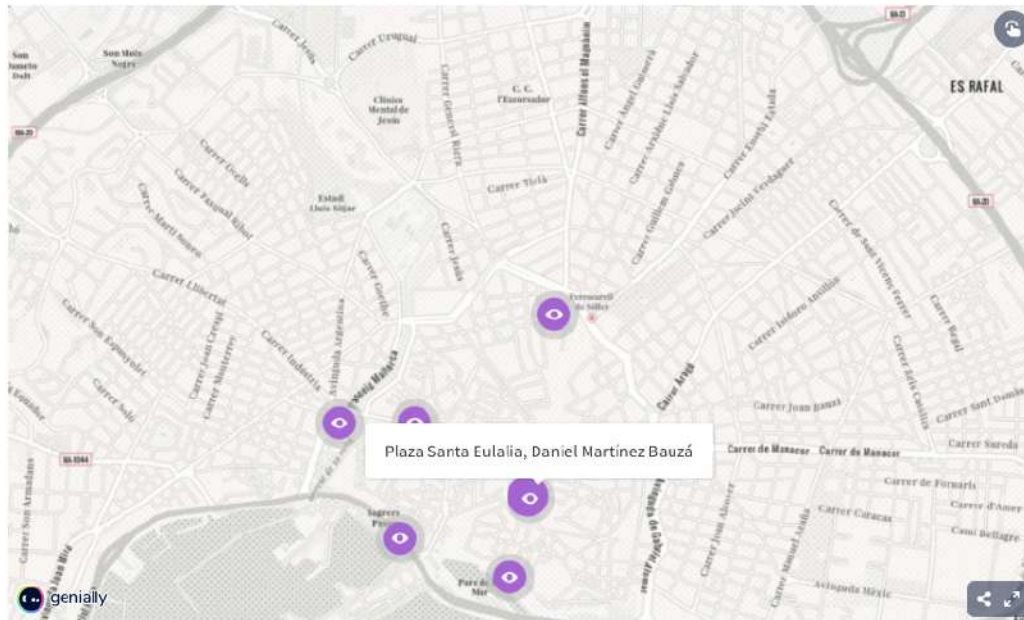
- **Geografies Personals**

Secció que recull imatges i textos de llocs de Ciutat que en vinculen als autors i autores a records, històries i sentiments molt particulars. La idea de Geografies sorgeix inspirats en la lliçó de comiat de Climent Picornell, escriptor i Doctor en Geografia, i membre de la junta de Palma XXI. Fins al moment, gairebé una quarantena de persones ens han fet arribar les seves imatges i textos, configurant un mapa de geografies personals i íntimes de Ciutat.

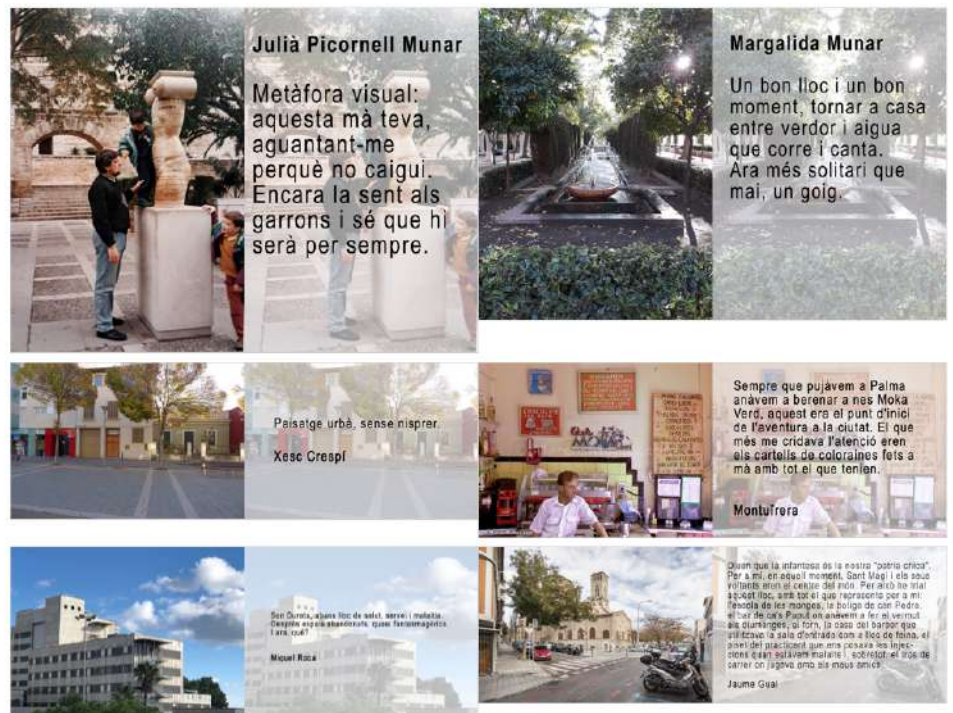
- **Ciutat en Lletres: poemes i relats**

Per al número de Ciutat del mes d'abril, La ciutat literària, vàrem convidar a poetes a enviar els seus textos sobre racons de Palma. Amb les seves paraules hem anat teixint una cartografia de la paraula de Ciutat, traçant un camí de versos que van des del Passeig Mallorca a la plaça d'en Coll, passant per la Llotja, el carrer Oms, la Seu o Sant a Eulàlia. Aquests llocs físics han inspirat mirades poètiques, íntimes i subjectives, però que poden resultar universals.

Mapa interactiu "La ciutat en lletres", amb poemes publicats al número de *Ciutat* sobre la ciutat literària.

Algunes de les Geografies Personals que ens han fet arribar.

La ciudad cuántica

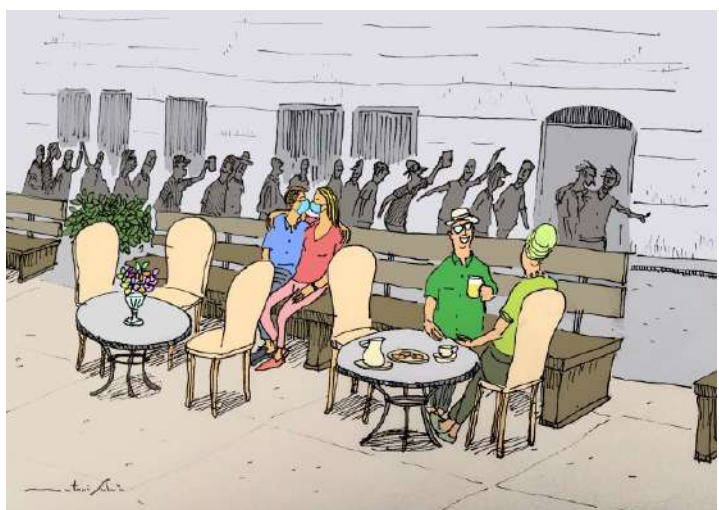

Des del 15 de maig de 2020, la periodista i escriptora Lourdes Durán publica un article setmanal inèdit en la pàgina web de Palma XXI.

Li va interessar vincular el seu projecte a la nostra entitat per la implicació en l'observació i anàlisi de la ciutat com a laboratori d'idees per a millorar la vida de la ciutadania en una urbs tan complexa com Palma (per les seves dimensions, alt valor patrimonial i alta càrrega turística, amb els impactes ambientals, socials i econòmics que comporta). La gentrificació i turistificació de la ciutat, la pèrdua d'identitat i la soledat, els canvis urbanístics, les lluites veïnals i ecologistes... aquests són només alguns dels temes que es tracten a La Ciudad Cuántica cada setmana.

El pintor i dibuixant Antoni Salvá Genestra acompanya cada article amb una il·lustració original.

La publicació d'aquests articles setmanals ofereix una crònica íntima del moment històric que ens ha tocat viure, amb les peculiaritats de fer-ho en una ciutat com Palma, des de la quotidianitat. És doncs, una crònica situada en el temps i l'espai, narrada amb gran qualitat periodística per qui coneix bé l'ofici de contar històries, que acostia diferents realitats i problemàtiques a un públic ampli.

Algunes de les il·lustracions creades per Toni Salvà per La Ciudad Cuántica.

FOTO: Javier Núñez.

3

Propostes de futur

La ciutat canvia a un ritme molt ràpid, de vegades de manera descontrolada e inesperada. Però, quina ciutat volem? Com ens agradaria que fos Palma en el futur? Els nostres carrers, els parcs i espais públics, l'habitatge, la vida de barri, la relació amb els visitants, etc.

Durant aquest 2021, des de Palma XXI hem seguit treballant per impulsar alternatives i propostes de futur des del consens i el diàleg, fomentant la col·laboració amb altres entitats ciutadanes i els organismes públics. Ens hem reunit amb diferents regidories i amb batlia de l'Ajuntament de Palma, hem participat al Consell de Model de Ciutat i a l'Observatori del Paisatge del Consell de Mallorca.

Hem fet propostes en àmbits com la mobilitat o el disseny de la ciutat, i hem reivindicat els drets de la ciutadania; sempre amb l'objectiu d'aconseguir una ciutat més verda, més accessible, més justa i més humana.

Repensar Ciutat

L'any 2017 Palma XXI iniciava el projecte "Repensar l'Eixample" a partir d'un dels objectius principals de l'entitat: estudiar l'evolució de la ciutat al llarg de la seva història per tal de poder idear propostes de futur ben fonamentades que contribueixen a millorar-la. Amb l'evolució pròpia del projecte, es troba la necessitat d'interpretar la ciutat en el seu conjunt, posant la zona del clàssic Eixample (entès aquest com l'àmbit inclòs al Pla Calvet) en relació amb la resta de barriades i zones perifèriques. Amb el focus d'atenció en el debat del model de ciutat, "Repensar Ciutat" és un espai de diàleg i debat sobre qüestions urbanístiques, de mobilitat, habitatge, etc.

Durant el 2021 hem continuat amb el debat entorn de la mobilitat sostenible, seguint les petjades de la feina del 2020 amb la participació de Palma XXI a la Mesa de Mobilitat a les jornades sobre Palma Camina i Ciutat 30. El passat mes d'abril vàrem participar en la taula rodona "La realitat de viure la mobilitat activa en bicicleta actualment a les Illes Balears", organitzada per UIB amb motiu del Dia Mundial de la Bicicleta. A més del regidor de Mobilitat Francesc Dalmau, també hi varen participar altres entitats com Nova Energia Mobilitat, Vianants Mallorca, Plataforma Antiautopista i

Fragments del vídeo produït per l'Ajuntament de Palma.

Pel que fa al disseny de la ciutat, hem reivindicat una política coordinada de participació ciutadana en els diversos projectes en marxa que afecten l'urbanisme. En una carta adreçada al batle, i en posteriors reunions, vàrem exposar la nostra preocupació davant el fet que actualment hi ha "diversitat d'actuacions segons els projectes, per exemple el de la plaça Major, on finalment s'ha realitzat un procés participatiu, així com en el projecte presentat recentment per a repensar el futur eix per a vianants de Cotlliure. En canvi, per l'eix de Nuredduna no s'ha realitzat cap consulta i està generant molta confrontació, que s'hauria pogut, com a mínim, suavitzar".

La feina de l'entitat en casos com el de la plaça Major o Nuredduna s'ha enfocat precisament en la reivindicació de la participació, reclamant l'actualització en el reglament aprovat el 2004, per tal d'incloure l'obligació a tot projecte d'intervenció a la ciutat d'un procés de participació ciutadana. En el cas concret de les conversions en espai per a vianants o desenvolupament d'eixos cívics, a més de la participació, hem reivindicat la prioritització de l'ús ciutadà envers la privatització de l'espai públic, així com evitar la concentració excessiva d'establiments de restauració a punts concrets.

- 22 de gener. Comunicat "Palma XXI demana al batle una política coordinada de participació ciutadana".
- 29 de març. Reunió sobre el projecte de Nuredduna amb la regidoria d'Infraestructures.
- 19 d'abril. Participació en la taula rodona "La realitat de viure la mobilitat activa en bicicleta actualment a les Illes Balears", en el marc de les activitats del Dia Mundial de la Bicicleta.
- 14 de juny. Acte de presentació del treball d'investigació "Cooperació ciutadana i prevenció de la corrupció en urbanisme", elaborat per Itziar González.

DILLUNS 14 DE JUNY
18,30 H

ESTUDI GENERAL LUL·LIÀ
C/SANT ROC, 4, PALMA

+info i inscripcions: conferenciaitziar@gmail.com (places limitades)

PRESENTACIÓ DEL TREBALL D'INVESTIGACIÓ
COOPERACIÓ CIUTADANA
I PREVENCIÓ DE LA CORRUPCIÓ
EN URBANISME

AMB:

- ITZIAR GONZÁLEZ VIRÓS, ARQUITECTA I AUTORA DE LA INVESTIGACIÓ
- TOMEU DURAN, ARQUITECTE

organitzen:

amb la col·laboració de:

El parc agrari de S'Horta de Dalt

FOTO: Jaume Gual

La proposta de creació del parc agrari és una iniciativa de l'administració municipal i autonòmica, al desenvolupament de la qual volem contribuir des de Palma XXI mitjançant acords de custòdia i activitats de recerca i divulgació.

Palma XXI ostenta una vocalia de la Xarxa de Custòdia ICTIB. Des de la Xarxa treballam per l'establiment d'acords de custòdia del territori entre propietaris i pagesos per tal de dinamitzar l'activitat agrícola a Palma. Enguany hem celebrat el primer aniversari de l'acord de custòdia que vàrem signar amb la propietat i la Cooperativa Coanegra a la finca de Can Fortuny a Son Sardina, i seguim amb la recerca de noves terres. També som socis d'APAEMA, la xarxa d'agricultura ecològica, ja que consideram que la consolidació de l'activitat agrícola s'ha de donar des dels principis de l'agroecologia i l'agricultura regenerativa.

Hem continuïtat amb les tasques de divulgació dels valors del parc agrari amb xerrades a alumnes de batxillerat i universitaris. El mes de febrer, convidats per CERAI en el marc del projecte "La sostenibilitat al plat", vàrem impartir als alumnes de 2n de batxillerat de l'IES Son Pacs un taller sobre l'estat del sector primari a Palma i al conjunt de l'illa. Vàrem destacar la importància del consum de producte local i xerràrem sobre el futur parc agrari.

El mes d'abril tingueren lloc les III Jornades d'Estratègia del Paisatge, organitzades per l'Ajuntament de Palma amb la col·laboració de la UIB i Palma XXI. Com a part del programa de les jornades, vàrem impartir el taller inaugural, una ponència itinerant dins l'àmbit del parc agrari entre la Universitat i Son Sardina.

Hem enfortit la relació amb la UIB mitjançant la signatura d'una addenda a l'acord marc que mantenim des de 2016. Així, la col·laboració s'ha actualitzat incloent activitats específiques lligades al parc agrari, com estudis de recerca, aplicació de tècniques experimentals o realització de programes de formació sobre agricultura ecològica.

També a la UIB es va instal·lar l'exposició "Paisatge, patrimoni i model de ciutat: el futur de Palma a partir del parc agrari nord". Una exposició itinerant que va tenir una segona ubicació al casal de barri de Son Cànaves, en el marc de les activitats de la III Setmana de la Custòdia del Territori de Balears.

Ens hem reunit amb diversos pagesos i propietaris interessats en la custòdia del territori, i també amb altres entitats com Mercat Social, APAEMA, Itinerem, Naturalment o Biela y Tierra. També hem mantingut diverses reunions amb la gerència de l'Hospital de Son Espases i l'Associació de Veïnats del Secar de la Real, per tal de seguir avançant en la posada en marxa d'un projecte conjunt d'agricultura ecològica i dinamització social. Així mateix, també hem mantingut converses amb la regidoria d'Agricultura, per a establir llargs de col·laboració.

III Jornada
Estratègia de paisatge
Parc agrari

15 abril - 16:30 hores
Ponència Itinerant a l'Horta de Dalt de Palma
Punt de trobada: estació de metro de la UIB
Gabriel Alomar Garau,
Director del màster en Paisatge i Restauració (UIB)
Maria Lluïsa Dubon Petrus,
Presidenta Palma XXI

16 abril - 16:30 hores
"De l'Horta a la Plaça. El cas de l'Horta de València"
Nacho Díez Torrijos,
CERCLE Territori, Paisatge i Arquitectura

23 abril - 16:30 hores
"Les vores del Parc Agrari a l'Àrea Metropolitana de Barcelona"
Annalisa Giocoli,
Pla Director Urbanístic Àrea Metropolitana Barcelona

6 maig - 16:30 hores
"Els paisatges comestibles. El cas de Madrid"
Marian Simón Rojo,
Universitat Politécnica de Madrid, Plataforma Madrid Agroecològica

Ajuntament de Palma

Totes les conferències seran en línia i es podran veure a través del canal de YouTube de Palma XXI. Més informació a palma.cat

21.05/
06.06

CASAL DE BARRI
SON CÀNAVES
SECAR DE LA REAL

El valor del paisatge

Exposició de fotografia i cartografia de s'Horta de Dalt de Palma

EN EL MARC DE: III SETMANA DE LA CUSTODIA DEL TERRITORI DE BALEARS

PALMA XXI

consell de mallorca

Fundació Iniciativa del Mediterrani

- **29 de gener.** Reunió amb el batle de Palma, José Hila, i la regidora de Model de Ciutat, Neus Truyol
- **4 de febrer.** Taller sobre el present i el futur del sector primari a Palma amb els alumnes de 2n de batxillerat de l'IES Son Pacs
- **15 d'abril.** Ponència itinerant a s'Horta de Dalt de Palma, dins el marc de les activitats de les III Jornades d'Estratègia del Paisatge
- **Del 21 d'abril al 21 de maig.** Exposició "Paisatge, patrimoni i model de ciutat: el futur de Palma a partir del parc agrari", a l'edifici Anselm Turmeda de la UIB
- **13 de maig.** Reunió amb Ramon Perpinyà, regidor d'Agricultura, i Nicolau Cañellas, coordinador general del departament de Medi Ambient
- **Del 21 de maig al 6 de juny.** Exposició "El valor del paisatge" al casal de barri Son Cànaves, dins el marc de les activitats de la III Setmana de la Custòdia del Territori de Balears
- **13 de juliol.** Reunió amb el director gerent de l'Hospital Universitari de Son Espases, Josep Pomar, i el subdirector de Gestió i Serveis Generals, Miquel Àngel Veny
- **28 de juliol.** Reunió amb el Vicerektor de Política Científica i Investigació, Víctor Homar

Fòrum de la Societat Civil

En un context de transició, diverses entitats ciutadanes s'han reunit entorn del Fòrum de la Societat Civil amb l'objectiu de dinamitzar la participació i crear debat per a la transformació i la reconstrucció de les Illes Balears. Les entitats que formen part del Fòrum, com Palma XXI, comparteixen la necessitat d'abordar el canvi de model econòmic, i per això es reuneixen entorn d'aquest espai de debat plural que té la vocació de consensuar, generar i presentar propostes davant les principals institucions públiques.

El Fòrum s'ha estructurat en grups de feina seguint els tres principals eixos d'acció: Grup de Transició Ecològica, Grup de Transició Econòmica i Grup de Transició Social; a més d'un quart grup de feina específic sobre els Fons Europeus. Durant els darrers mesos, cada grup ha anat desenvolupant diferents documents amb propostes. Ja s'ha presentat en un acte públic el primer document del Grup de Transició Econòmica, amb propostes sobre reconversió turística.

A més de les diverses assemblees i reunions internes dels grups de treball, aquestes han estat les accions del Fòrum de la Societat Civil en les quals Palma XXI ha participat:

- **26 de gener.** Reunió amb la consellera de Presidència del Consell de Mallorca, Teresa Suárez
- **26 de gener.** Reunió amb la directora de l'Agència d'Estratègia Turística de les Illes Balears (AETIB), Antònia Alomar
- **10 de febrer.** Reunió amb la consellera de Presidència, Teresa Suárez, i la directora insular de Coordinació i Projectes Estratègics, Margalida Amorós
- **26 de març.** Reunió amb el conseller de Fons Europeus del Govern de les Illes Balears, Miquel Company, i el director de l'Oficina de Planificació i Coordinació d'Inversions Estratègiques, Joan Carrió
- **29 d'abril.** Presentació pública del document "Un nou model per a les Balears: Agenda d'objectius per a la reconversió turística"
- **5 de maig.** Reunió amb la presidenta del Consell de Mallorca, Catalina Cladera, i la consellera de Presidència, Teresa Suárez
- **13 de maig.** "Diàleg amb el Consell Econòmic i Social", amb Rafel Ballester (president del CES), Josep Valero (secretari del CES) i Ferran Navinès (economista). Segon debat del cicle "Una transició en temps d'emergència"
- **26 de maig.** "Diàleg sobre Fons Europeus", amb el conseller de Fons Europeus, Miquel Company, i el director de l'Oficina de Planificació i Coordinació d'Inversions Estratègiques, Joan Carrió. Tercer debat del cicle "Una transició en temps d'emergència"
- **5 de juliol.** "Diàleg sobre Innovació i Sostenibilitat", amb Scott Cohen (fundador de New Lab NY)

Assemblea del Fòrum de la Societat Civil per treballar en el Pla d'Acció 2021 - 2022.

Reunió amb la presidenta del Consell per presentar-li el document amb propostes per a la reconversió turística

Consell Municipal de Model de ciutat

El Consell Municipal de Model de Ciutat és un òrgan consultiu permanent d'assessorament i debat per definir els temes estratègics vinculats al model de ciutat. Aquest organisme hauria de servir d'eina a l'Ajuntament per a involucrar les entitats ciutadanes en la generació de coneixement i l'impuls de propostes per definir el futur de la ciutat. En formen part els partits polítics, persones de reconeguda vàlua i entitats socials com la Fundació Ateneu Pere Mascaró, EAPN-Xarxa d'inclusió social, ARCA, Joves Arquitectes de Mallorca, Obra Cultural Balear, FAVV, GOB, Cercle d'Economia de Mallorca, COOAT, COAIB i Palma XXI.

Dins el marc del Consell Municipal, el mes de juliol es va crear la Comissió per a la Rehabilitació dels barris de Llevant, de la qual Palma XXI forma part juntament amb altres entitats socials i veïnals, per analitzar i col·laborar en el projecte de rehabilitació dels barris de Can Capes, Son Gotleu, La Soledat i Nou Llevant.

- **3 de març.** Reunió del Consell Municipal
- **6 de maig.** Reunió del Consell Municipal
- **6 d'octubre.** Reunió de la Comissió per a la Rehabilitació dels barris de Llevant.

Observatori del paisatge

L'Observatori del paisatge del Consell de Mallorca és un òrgan d'assessorament, seguiment i gestió de la política del paisatge de l'illa, en relació amb l'Estratègia del paisatge. Es configura com a òrgan impulsor de les accions en matèria de paisatge que exerceix el Consell, atès que és l'oficina tècnica amb atribucions d'execució efectiva de les polítiques de paisatge d'ordre territorial en el marc del previst al Pla Territorial Insular de Mallorca.

Palma XXI forma part de l'Observatori des de la seva creació, amb especial interès a les accions que es puguin dur a terme en matèria de paisatge a la zona periurbana del municipi de Palma.

A més de la participació en l'Observatori, des de Palma XXI s'ha col·laborat a l'edició 2020-2021 del Màster en Paisatge i Restauració de la UIB, amb una conferència sobre diferents exemples pràctics de gestió i planificació del paisatge.

- **16 d'abril.** Conferència al Màster en Paisatge i Restauració de la UIB
- **11 de maig.** Assemblea de l'Observatori del Paisatge

PALMAXXI

*Un projecte col·lectiu
per reflexionar i dissenyar
el futur de la ciutat,
amb perspectiva històrica
i participació ciutadana.*

ALIANCES

Fundació
Iniciatives del Mediterrani

TRAMUNTANA XXI PLA DE MALLORCA XXI

ESTUDI GENERAL LUL·LIÀ
DE MALLORCA

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
FONS GARANTIA
AGRÀRIA I PESQUERA
ILLES BALEARS

 consell de mallorca

Ajuntament de Palma

Universitat
de les Illes Balears

 biblioteques
municipals
de Palma

sitibsa

ICTIB
INICIATIVA DE CUSTODIA
DEL TERRITORI DE LES ILLES BALEARS

coanegra
s.coop.

 Colonya
Caixa Pollença

arabalears

Conveni de col·laboració signat amb la Fundació Iniciatives del Mediterrani per a rebre serveis de gestió administrativa, comunicació estratègica i suport tècnic per a projectes.

Col·laborem amb moltes accions i iniciatives de les nostres entitats germanes, Tramuntana XXI i Pla de Mallorca XXI, fent feina en xarxa.

Des de finals de 2020 hem traslladat la nostra seu a l'**Estudi General Lul·lià**. La nostra intenció és a més contribuir a revitalitzar aquest espai i que sigui un lloc de trobada per a la ciutadania.

El 2021 hem rebut per part de la conselleria de Medi Ambient i Territori una subvenció per a activitats d'educació ambiental.

Formam part, amb altres entitats, de l'Observatori del Paisatge. Enguany hem rebut una subvenció per a edició de llibres.

Ajuntament de Palma - Formam part del Consell Municipal de Model de Ciutat i de la Comissió per a la Rehabilitació dels Barris de Llevant. També som membres de la Mesa de Mobilitat. Enguany hem rebut una subvenció de l'Àrea de Justícia Social per a la realització de projectes de sensibilització i educació per a la transformació social.

S'ha signat un conveni per impulsar conjuntament accions específiques sobre el parc agrari: formació, xerrades, pràctiques, aplicació de tècniques experimentals, etc

Gràcies a un acord amb les Biblioteques municipals de Palma, els llibres de la Biografia de Ciutat es poden consultar a diverses biblioteques de la xarxa.

Mantenim un conveni de col·laboració amb aquesta entitat de la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat, en relació amb la Carta històrica de Palma, disponible per a consulta al visor IDEIB.

Hem donat continuïtat a la col·laboració amb l'Arxiu del Sol i de la Imatge per al nostre projecte de la Biografia de Ciutat.

Som socis i tenim una vocalia de la Iniciativa de Custòdia del Territori de les Illes Balears.

Som socis de l'Associació de Producció Agrària Ecològica de Mallorca.

En el marc del parc agrari, tenim vigent un acord de custòdia del territori amb la Cooperativa Coanegra i una finca de Son Sardina.

Hem rebut una subvenció de la Fundació Guillem Cifre de Colonya per a la realització de projectes de difusió dels valors històrics i culturals de Palma.

Des de 2019 mantenim una aliança amb el diari Ara Balears per a la publicació en versió impresa i online dels capítols de la Biografia de Ciutat.

ÒRGANS INSTITUCIONALS

Palma XXI és membre dels següents òrgans institucionals:

- **Consell Municipal de Model de Ciutat**, òrgan d'assessorament, consulta i debat de la regidoria de Model de Ciutat, Habitatge Digne i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Palma.
- **Observatori del Paisatge**, òrgan d'assessorament, seguiment i impuls a la gestió de l'Estratègia del paisatge del Consell de Mallorca.

PLATAFORMES CIUTADANES

Palma XXI participa a les següents plataformes ciutadanes:

- **Fòrum de la Societat Civil**, conjunt d'entitats per a la reconstrucció de les Illes Balears que aborda el canvi de model econòmic amb la perspectiva dels reptes socials i laborals, d'emergència climàtica i de col·lapse ecològic.
- **Entitats pel futur de Palma**, conjunt d'entitats que treballen pel futur de la ciutat en els àmbits de l'urbanisme, la mobilitat o l'habitatge, entre d'altres.
- **Plataforma contra els megacreuers**, amb l'objectiu d'aconseguir una gestió del turisme de creuers sostenible en termes ambientals, econòmics i de salut pública, i que no entri en conflicte amb la vida residencial ni amb l'activitat turística.
- **Plataforma Zona Zero – Plaça Major**, per al disseny d'una plaça Major amb usos ciutadans i que lideri l'urbanisme del centre històric.
- **Plataforma per a la protecció de les embarcacions tradicionals mallorquines**

COMUNICACIÓ

La plana web www.palmaxxi.com i els perfils a les xarxes socials Facebook, Twitter, i recentment també Instagram esdevenen la nostra línia de contacte directe amb els socis, sòcies i simpatitzants, i suposen una eina d'informació i difusió de les nostres activitats.

Enguany hem consolidat la nostra plana **web**, nodrint-la amb més continguts, seccions i materials interactius. La idea és que sigui, a més d'una plataforma per informar del que fa la nostra entitat, funcioni com a caixa d'eines amb recursos sobre la ciutat: la Biografia de Ciutat, la carta històrica de Palma, les nostres publicacions, vídeos amb històries dels barris, etc. Gairebé 11.000 persones han visitat la web de Palma XXI aquest 2021, gairebé el triple respecte a l'any passat.

Els seguidors als perfils de **xarxes socials** van en constant progressió: comptam amb 1.102 a Twitter, 953 a Facebook i 135 al nostre recentment estrenat compte d'Instagram, amb el qual volem acostar-mos a la gent més jove.

Enguany hem consolidat la nostra revista, **Ciutat**. Al llarg dels seus ja 11 primers números, es recullen temes d'interès sobre Palma, iniciatives de les entitats, entrevistes, articles d'opinió i anàlisi, notícies d'actualitat... En resum, la vida de Palma des del punt de vista dels que l'habitam.

[Qui som](#) [Què feim](#) [Actualitat](#) [Articles](#) [Documents](#) [Fes-te soci/a](#) [Català](#)

Observatori sobre la ciutat de l'ahir, l'avui i el demà. Un projecte col·lectiu per reflexionar i dissenyar el futur de Palma, amb perspectiva històrica i participació ciutadana.

Tenim una interacció constant amb els mitjans de comunicació, a través de notes de premsa, rodes de premsa, publicació d'articles d'opinió i contacte directe amb periodistes per a la gestió d'entrevistes i reportatges sobre temes d'interès de l'entitat. Els mitjans ens consideren una font d'informació i opinió de referència sobre temes que tenen a veure amb la ciutat.

A la nostra web podeu veure les aparicions més destacades de Palma XXI als mitjans.

Actes públics

Tot i haver estat un any complicat a causa de la Covid-19 hem organitzat alguns actes públics, intentant combinar el format presencial (complint totes les recomanacions sanitàries) amb el virtual. Aquests són els actes públics organitzats durant el 2021:

- III Jornada d'Estratègia de paisatge: Parc Agrari
- Exposició fotogràfica i cartogràfica "Paisatge, patrimoni i model de ciutat: el futur de Palma a partir del parc agrari nord". UIB, 21 abril - 21 maig
- Presentació 4rt volum Biografia de Palma. Biblioteca de Cort, 29 d'abril.
- Participació a la Setmana de la Custòdia Agrària: exposició "El valor del paisatge". Casal de barri de Son Cànaves, Secar de la Real. 21 de maig al 6 de juny.
- Col·laboració a l'acte de presentació del treball d'investigació "Cooperació ciutadana i prevenció de la corrupció en l'urbanisme", a càrrec d'Itziar González-Viròs en suport de la campanya ciutadana "Pere Garau, molt més que Nuredunna". EGL, 14 de juny.
- Concentració unitària contra els megacreuers. Escales de la Seu, 29 de juny.

GESTIÓ INTERNA

SOCIS/ES

Actualment Palma XXI té 86 socis i sòcies. En aquest any de pandèmia en que les entitats ciutadanes han patit moltes baixes, s'ha aconseguit mantenir estable el número de i sòcies.

SUBVENCIONS

Durant el 2021, Palma XXI ha rebut subvencions per a projectes per part de:

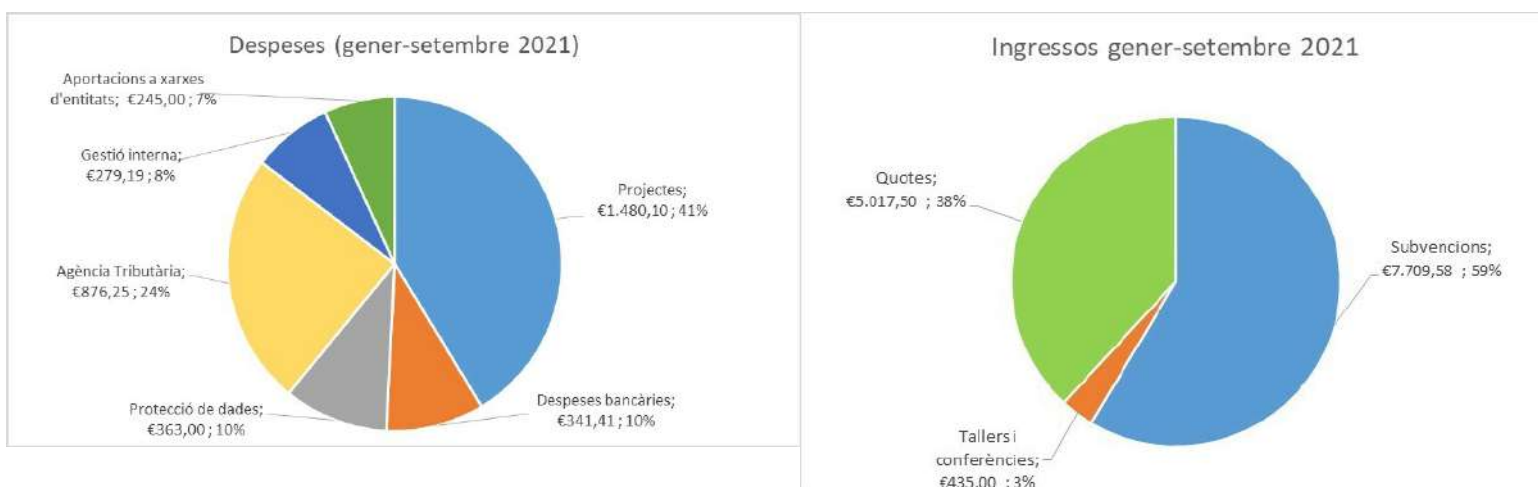
- **Govern de les Illes Balears.** De la Conselleria de Medi Ambient i Territori, per a la segona edició del projecte "L'abc de s'Horta de Dalt: agricultura ecològica, biodiversitat i consum responsable", dins el marc de la línia de feina del parc agrari.
- **Consell de Mallorca.** Del Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística, per a l'edició del volum especial anual de "La ciutat en Transició".
- **Ajuntament de Palma.** De l'Àrea de Justícia Social, Feminisme i LGTBI, per a "Veus dels barris: construint ciutadania global des de Palma".
- **Colonya-Caixa Pollença.** De la Fundació Guillem Cifre i Colonya, per a l'elaboració de la guia urbana de La Soledat.

RECURSOS HUMANS

Actualment formen part de la junta directa nou persones amb reconeguda trajectòria en diferents especialitats. A més, l'associació compta amb el suport i la col·laboració puntual en determinats projectes de socis i simpatitzants.

Palma XXI compta amb el suport d'un tècnic per a la gestió de projectes i tasques administratives i amb el suport d'una tècnica en comunicació. Aquests recursos humans són possibles gràcies al conveni de col·laboració signat amb la Fundació Iniciatives del Mediterrani, que també inclou serveis com el lloguer de l'oficina i l'assessoria comptable i fiscal.

RESUM D'INGRESSOS I DESPESES

Epíleg

CAP A ON ANAM?

Ara ja fa cinc anys que vàrem crear Palma XXI. Per una entitat que té vocació d'estar present a la ciutat durant molt temps, cinc anys no són molts. Pels que hem estat des de l'inici són bastants. Les institucions també neixen, es desenvolupen i moren. Entre totes n'hi ha algunes que perduren durant segles des del temps que es crearen, com per exemple la Universitat de Cambridge que té més de 800 anys. Si parlam d'entitats no lucratives creades per la societat civil a la nostra ciutat, tenim la Societat Arqueològica Lul·liana que té més de 120 anys, més joves com l'Obra Cultural Balear que farà 60 anys, el GOB que aviat en farà 50 i ARCA que en té més de 30. Per tant, nosaltres som un infant. Tenim molt de temps per davant i moltes lliçons a aprendre de les entitats que hem esmentat.

A poc a poc, pas a pas, durant aquests anys hem anat obrint tres camins diferents i alhora complementaris. Un ha estat el de conèixer millor la ciutat, la seva història, el seu desenvolupament. Aquest camí ens ha dut a fer projectes com el de la Biografia de Palma, la Carta Històrica de Ciutat, la Història de la Riera o l'estudi de la capacitat de càrrega turística del centre de Palma.

Un altre ha estat el de l'oposició a projectes o dinàmiques de la ciutat sobre els que no estem d'acord i consideram que hem d'expressar la nostra opinió negativa i presentar alternatives. Aquí podem recordar la nostra lluita inacabada contra els megacreuers o contra fer un nou espai d'aparcaments a la Plaça Major o un aparcament davant La Llotja.

Un tercer camí ha estat el de la col·laboració amb les institucions públiques i amb altres entitats, ja sigui per donar la nostra opinió sobre iniciatives encara no realitzades, o per solucionar conflictes i problemes estancats. Poder esmentar iniciatives col·lectives com la creació del Consell Municipal de Model de Ciutat o un nou Pla d'usos pel Centre Històric.

Aquests tres camins han estat sempre oberts a la participació dels socis i d'altres entitats amb les quals col·laboram contínuament. També han estat divulgades d'una manera intensa a través dels nostres mitjans de comunicació i de la premsa.

Ara, com diu la nostra presidenta a la presentació d'aquest anuari, estem en un altre moment, econòmic, social i m'atreveria també a dir psicològic. La COVID ens ha fet més vulnerables i ens ha deixat minvats de forces. Amb la consciència que els reptes són més grans i difícils que abans. Que pot fer una entitat jove i petita com la nostra en aquesta situació? El primer que cal fer és no perdre els objectius fundacionals: volem que Palma no sigui un parc temàtic turístic sinó una ciutat del segle XXI diversa, cohesionada i solidària. Segon, no ens queda més remei que seguir lluitant contra projectes i visions de ciutat que no respecten els drets dels residents, sigui qui sigui qui ho faci, del món públic o privat. Tercer, hem de continuar la nostra labor investigadora i de donar a conèixer la ciutat als nouvinguts i als que hem nascut aquí.

Per últim vull donar les gràcies a totes les persones que heu col·laborat amb Palma XXI durant aquests anys, però també us vull demanar un nou esforç continuat pels cinc anys vinents, per fer front als nous reptes que vendran, reptes que tot fa pensar que no seran fàcils. La vostra ajuda i participació és l'ànima de la nostra entitat.

Jaume Garau Salas

SECRETARI DE PALMA XXI

**ANUARI
2021**

PALMAXXI

